

ข้อมูลพื้นฐาน

1. ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ตำบลห้วยทราย มี 8 หมู่บ้าน พื้นที่รวม..30,678..ไร่ จำนวนครัวเรือน 1,813 .ครัวเรือน จำนวนประชากร 6,211 คน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ที่อยู่อาศัย และพื้นที่ป่า ส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน (ทำเกษตรอินทรีย์ 88 ครอบครั้ว) หัตถกรรม แกะสลักไม้มะม่วง อุตสาหกรรมผ้า ทำงานโรงงาน แรงงานรับจ้างในภาคเกษตร หางของป่า

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายาน มีผู้นับถือพุทธมหายานประมาณ 200 คน ผู้นับถือศาสนาคริสต์ประมาณ 300 คน..มี.วัด 8 แห่ง สำนักสงฆ์ 1 แห่ง(ตามความหมายของชุมชน) โบสถ์คริสต์ 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเยาวชน สายคริสต์ (บ้านดอนบอสโก) 1 แห่ง มีสถานปฏิบัติธรรมอย่างน้อย 1 แห่ง มีวัดที่ทำเครื่องกลางของขลัง ผูกดวง สะเดาะเคราะห์ 2 แห่ง (วัดล้านตอง วัดหนองสะ)

ประชากรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่อยู่อาศัย แต่ส่วนมากมีภาระติดจำนอง มีประชากรประมาณ 100 ครัวเรือนขาดที่ทำกินและบางส่วนครอบครองที่ดินโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์

ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

ตำบลห้วยทราย มีพื้นที่ติดป่าแม่อน ในพื้นที่บ้านแม่ตาด หมู่ 1 บ้านดอยซิว หมู่ 6 บ้านป่าตึงหมู่ 7 บ้านห้วยทราย หมู่ 8 มีแหล่งน้ำ 3 แห่ง ได้แก่ห้วยน้ำพริก อ่างเก็บน้ำ หนองซิว และกำลังอยู่ระหว่างการสร้างอ่างห้วยน้ำปลา.มีคลองชลประทานสองสาย รับน้ำจากเขื่อนแม่กวง สายล่างจ่ายน้ำในพื้นที่ตำบลห้วยทราย ส่งไปถึงน้ำแม่อน คลองชลประทานสายบน ส่งน้ำไปใช้ในนิคมอุตสาหกรรมลำพูน ภาวะดินเสื่อมที่เกิดจากการใช้สารเคมี การเผาหน้าดิน ปัญหายุขะมากขึ้นแต่ชาวบ้านยังขาดความตระหนักในการร่วมจัดการขยะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดระบบจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ การเกษตรสมัยใหม่ที่ใช้เครื่องจักรทำงานแทนคนเกี่ยวข้าวแบบดั้งเดิม ทำให้เกิดเศษฟางสั้นเป็นอุปสรรคต่อการไถกลบ ชาวบ้านใช้วิธีการเผาทำลายทำให้เกิดมลพิษ

3. ปัญหาสำคัญในพื้นที่ตำบล

1. ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีหนี้สินมากกว่ารายได้ ค่าครองชีพสูง ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ งานหัตถกรรมมีการแข่งขันสูง ทำให้รายได้ลดลง

2. สังคม คนรุ่นใหม่กับการทำมาหากิน ภาวะหนี้สิน ให้ความสนใจการร่วมพัฒนาชุมชน ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมงานกิจกรรมวัฒนธรรมของชุมชนเป็นแบบฉาบฉวย ขาดการสร้างการเรียนรู้ สืบ ทอดองค์ความรู้ดั้งเดิมของชุมชน มีกลุ่มชาวบ้านที่รวมตัวกันทำงานประเด็นสังคม แต่ยังขาดการสนับสนุน จากองค์กรท้องถิ่น

3. สิ่งแวดล้อม มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การเผาป่า การบุกรุกที่ป่า โดยชาวบ้านรุกเพื่อขาย และ การรุกโดยผู้มีอิทธิพล มีการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร การใช้ยาฆ่าหญ้าในที่สาธารณะ ที่รกร้าง อบท.มี การจัดเก็บขยะ แต่ไม่มีการแยกขยะในครัวเรือน การเผาขยะ การทิ้งขยะไม่เป็นที่ การนำสิ่งปฏิกูลมาทิ้งใน พื้นที่ป่า

4. ด้านการเมือง ประชาชนขาดความเข้าใจการเมืองและประชาธิปไตยที่รอบด้าน ทำให้ตกอยู่ภายใต้ อิทธิพลทางความคิดของการเมืองแบบตัวแทน (เชื่อผู้นำ หรือไม่เชื่อก็ไม่กล้าขัด กลัวเป็นแกะดำ เป็นหมา หัวเฒ่า)ขาดกลไกการตรวจสอบ ขาดช่องทางการมีส่วนร่วม ผู้นำไม่ได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่าง จริงจัง ขาดการสนับสนุนการทำงานขององค์กรชาวบ้าน

กลุ่มหลัก ๆ ใน ชุมชน

กลุ่ม	ข้อมูลกลุ่ม
1. กลุ่มผู้สูงอายุ/ครู ภูมิปัญญา จ้อย ขอ สะล้อ ซึง, การดาคร้ว ในงานต่าง ๆ	กลุ่มพ่อผู้แม่หม่อนวัย 60 up (ที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุ)และคนรุ่นกลาง ที่มีองค์ความรู้เรื่องดนตรีพื้นบ้าน การตกแต่งเตรียมของเช่นไหว้ บูชา ในพิธี ต่าง ๆ การดูแลสุขภาพ สนใจการส่งเสริมให้คนมีความรู้เรื่องที่ตนสนใจและ สืบทอด บนหลักการ “อมก็หาย คายก็อยู่” เป็นสมาชิกชุมชนทั่วไป ช่วยงาน ชุมชนในวิถี เช่นงานศพ งานขึ้นบ้านใหม่ มีการรวมตัวเป็นรูปร่างจัดการสอน ในโรงเรียนในงานช่วงฮอมผญา ภูมิปัญญาบ้านเฮา สามปีซ้อน
2. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ บัญหมัก	กลุ่มที่เริ่มต้นจากเกษตรกรที่ประสบปัญหาสุขภาพจากเกษตรเคมี ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มาทำเกษตรอินทรีย์ ต่อมารวมกลุ่มทำกิจกรรม ได้รับ การหนุนเสริมจาก ISAC ผลิตผักขาย ร่วมขบวนกิจกรรมสิ่งแวดล้อม
3. ธรรมชาติบำบัด ผังเขม นวด อบ ย่าง กัวซา	กลุ่มที่เติบโตจากการเรียนรู้การดูแลสุขภาพด้วยวิถีธรรมชาติ จากเครือข่าย ธรรมชาติบำบัดในและหลากหลายประเทศ เริ่มต้นจากการดูแลตนเอง พัฒนามารักษาผู้ป่วยที่เข้ามารักษาตัว จนคนไข้ล้น แต่มีเหตุให้ลดลง ปัจจุบัน จัดอบรมให้ความรู้ ให้การรักษา ตามกลุ่มที่สนใจ
4. กลุ่มเยาวชน	กลุ่มพลังสร้างสรรค์ในชุมชน มีหลายรุ่น ตั้งแต่ปี39 ขึ้นๆ ลง ๆ ขาดช่วงไป บ้าง ตามสภาพ กลุ่มเกิดขึ้นจากการจัดตั้งของผู้ใหญ่ใจดีแล้วมีแรงบันดาลใจ

	ใจร่วมกิจกรรมต่อ เพราะกลไกสนับสนุน เพราะความสนุก และจิตอาสา แบบไม่รู้ตัวบ้างไม่รู้ตัวบ้าง ทั้งในวิถีชุมชนและการเรียนรู้พัฒนาด้วย กระบวนการ
5. กลุ่มป่าชุมชน สร้าง ฝายชะลอน้ำ การดูแล ไฟฟ้า	กลุ่มอาสาสมัครสนใจดูแลป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ ทำฝายชะลอน้ำ ป้องกันไฟฟ้า ส่วนมากเป็นผู้ชาย มีคนสนใจในหลายหมู่บ้าน และมีการตั้ง กลุ่ม พทสม.ทำงานเข้มข้นตามนโยบายพ่อหลวงบ้านแม่ตาดหมู่ 1 หมู่บ้านนี้ มีผู้ช่วยที่เคยทำงานอยู่ พอช.
6. สภาองค์กรชุมชน ตำบลห้วยทราย	สภาจัดตั้ง ด้วยการสนับสนุนของ พอช. (เอ็นจีโอรองรัฐ) มีกฎหมายรองรับ สถานะ มีภารกิจประสานความร่วมมือ จัดทำแผนชุมชน หนุนเสริมงาน ภาครัฐและประชาชน
7. หน่วยงานรัฐในชุมชน 4 องค์กร อบต. โรงเรียน สถานี อนามัย ฝายปกครอง	องค์กรที่มีภารกิจต้องทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนตาม หน้าที่ มีบุคลากร ในปกครอง มีบิวารเป็นของตนเอง ในรูปแบบเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร หัวคะแนนและลูกศิษย์
8. วิทยุชุมชน	สื่อชุมชนตั้งอยู่ในโรงเรียน ในนามกลุ่มเกษตรอินทรีย์ มีเด็กๆ บริหารจัดการ สถานี ทำหน้าที่สื่อสารและสร้างกระแสเรื่องราว เป็นศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ตะป๊ะในชุมชน

ค่าใช้จ่าย อาหาร เบรก (ดูไฟล์แนบ)

ค่าวิทยากร ทีมจัดการ 3 คน วิทยากรบรรยาย 5 คน วิทยากรกลุ่ม 5 กลุ่ม และผู้นำทาง 4 คน

ร่างกระบวนการเรียนรู้

9.00 น. -12.00 น.

นักศึกษาเดินทางถึงชุมชน ถึงที่ประชุม ณ .โรงเรียนวัดล้านตอง

- อาจารย์ แนะนำตัว ทักทาย ชี้แจงวัตถุประสงค์
- ผู้นำหน่วยงานรัฐในชุมชน อบต. โรงเรียน สถานีอนามัย ฝายปกครอง สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยทราย
บรรยายให้ข้อมูล การทำงาน
- ดูงาน วิทยุชุมชน

รับประทานอาหารกลางวัน

แบ่งกลุ่มย่อย สักกลุ่ม ๆ ละ 11 คน ลงเยี่ยมพื้นที่กลุ่มองค์กรประมาณ 3 ชั่วโมง

- ศึกษาการปั้นหม้อดิน
- ศึกษาการทำงานกลุ่มเกษตรอินทรีย์
- ศึกษาป่าชุมชน การสร้างฝายชะลอน้ำ การป้องกันไฟป่า
- กลุ่มผู้ยสอนหลาน/ครูภูมิปัญญา การดาคั่ว ในพิธีการต่าง ๆ การทำขนม จ้อย ซอ สะลัด ซึ่ง,

ใช้เวลา 1 ชั่วโมง เดินศึกษา ชุมชน แหล่งหัตถกรรม หมู่บ้าน วัด หรือจุดที่กลุ่มสนใจ

นักศึกษา รวมกันที่จุดนัดพบ 17.00 น. แจกการบ้าน

เช้าวันที่สอง

9.00 นักศึกษาเดินทางถึงชุมชน

9.15-12.00 น. เดินทางรวมตัวกันที่บ้านสวนสายลมจอย เรียนรู้เรื่องธรรมชาติบำบัด

13.00 -16.30 น. นักศึกษาสรุปข้อมูล นำเสนอ ผลการเรียนรู้

วิทยากรชุมชนเพิ่มเติมแลกเปลี่ยนซักถาม

***คำถามหลัก ที่จะให้วิทยากรช่วยเตรียม เสนอ

- สถานการณ์ ปัญหาและจุดเด่น ชุมชน
- กิจกรรมของกลุ่ม ทำอะไรบ้าง
- ทำไมเรามาทำ ทำแล้ว มีปัญหาอุปสรรคอะไร มีใครสนับสนุนเราอย่างไรบ้าง
- ภาพฝันของชุมชนที่กลุ่มอยากเห็น ในอนาคต
- ถ้าจะให้เกิดขึ้น ใครต้องทำอะไรบ้าง
- วิทยุชุมชนควรมีบทบาทอย่างไรในเรื่องนี้